

نمایندگان مجلس و رؤسای جمهور در تراز ارزش‌های انقلاب اسلامی مندرج در سوگندنامه

قربانعلی قربانزاده سوار^۱

چکیده

در نظام سیاسی، قانون اساسی دارای نقش اساسی در سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری است و به‌عنوان راهنمای عمل مردم و مسئولین کشور محسوب می‌گردد. قانون اساسی، نبض نظام سیاسی است. میزان اجرای اصول، تحقق آرمان‌ها و ارزش‌های مندرج در قانون اساسی از جمله سوگندنامه، نشانگر سلامت، استحکام و دوام نظام سیاسی است و هرگونه غفلت از اجرا و فراموشی فصول و اصول آن، باعث آسیب‌های جدی به نظام و مردم در عرصه‌های گوناگون خواهد بود. هدف از این پژوهش، ارزیابی مردم از اجرای مفاد سوگندنامه نمایندگان مجلس شورای اسلامی و رؤسای جمهور در جمهوری اسلامی ایران، در سی سال گذشته است و در انجام آن از روش پیمایشی^۲ با رویکرد توصیفی استفاده شده است. در نظرسنجی از مردم شهر قزوین در مرداد ۱۳۸۷ درباره میزان اجرای مفاد سوگندنامه نمایندگان مجلس شورای اسلامی و رؤسای جمهور جمهوری اسلامی ایران، این نتایج به دست آمد: ۳۸ درصد از پاسخگویان، میزان اجرای مفاد سوگندنامه، توسط نمایندگان مجلس شورای اسلامی را در قریب ۳۰ سال گذشته «خوب و خیلی خوب»، ۳۳ درصد «متوسط» و ۲۹ درصد «ضعیف و خیلی ضعیف» ارزیابی کردند. ۳۸ درصد از پاسخگویان، میزان اجرای مفاد سوگندنامه توسط رؤسای جمهور جمهوری اسلامی ایران را در قریب ۳۰ سال گذشته «متوسط»، ۳۴ درصد «خوب و خیلی خوب» و ۲۸ درصد «ضعیف و خیلی ضعیف» ارزیابی نمودند.

کلیدواژه‌ها: قانون اساسی، نماینده مجلس، رئیس‌جمهور، جمهوری اسلامی ایران.

Email: a.savar@yahoo.com

۱. استادیار علوم سیاسی دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (س)

2. survey

مقدمه

نقش قانون اساسی در نظام سیاسی، تعیین جایگاه، حقوق و وظایف عناصر گوناگون آن می‌باشد. در قانون اساسی، قواعد رفتار شهروندان و مسئولان مشخص می‌شود. قانون اساسی از یک سو دارای نقش تضمینی برای تأمین و حفظ حقوق نهادها، اشخاص حقیقی و حقوقی و از سوی دیگر نقش الزامی در اجرای تکالیف آن‌ها دارد. اصول قانون اساسی دارای ضمانت‌های صریح و ضمنی است که پشتوانه اجرای قانون تلقی می‌گردد. اصول قانون اساسی که حاوی سوگند منتخبین است، علاوه بر ضمانت اجرای حقوقی در مجاری مربوطه نظام، دارای ضمانت اجرای اخلاقی نیز می‌باشد؛ زیرا شخص منتخب در مقابل انتخاب‌کنندگان و با تشریفات خاص به مقدسات نظام، سوگند یاد می‌نماید و به صورت تأکیدی، خود را به اجرای مفاد سوگندنامه ملزم می‌سازد.

در دو اصل ۶۷ و ۱۲۱ قانون اساسی نظام جمهوری اسلامی ایران جمهوری اسلامی ایران، متن سوگندنامه نمایندگان مجلس شورای اسلامی و رئیس‌جمهور آمده است که نمایندگان مجلس و رئیس‌جمهور پس از انتخاب، در مراسم ویژه و با تشریفات خاص، سوگند یاد می‌نمایند. ارزیابی میزان اجرای سوگندنامه نمایندگان مجلس شورای اسلامی و رؤسای جمهور پس از سه دهه ارزیابی مردم از اجرای قانون اساسی در عملکرد مسئولین قوای مقننه و مجریه است که آن‌ها در این مدت چه انجام دادند، چه می‌توانستند انجام دهند و فاصله بایدهای قانون اساسی و هست‌های جامعه چیست؟ پژوهش حاضر، بخشی از این بازخورها را، البته در مقیاسی که در محدوده جمعیت آماری این پژوهش بوده است، ارائه و ترسیم می‌نماید.

۱. کلیات

۱-۱. اهداف پژوهش

بررسی وفاداری نمایندگان مجلس شورای اسلامی و رؤسای جمهور جمهوری اسلامی ایران در طول سی سال گذشته به مفاد سوگندنامه خویش هدف کلی این پژوهش می‌باشد. از آنجا که علاوه بر رهبری نظام جمهوری اسلامی، مردم، نمایندگان مجلس و رئیس‌جمهور از عناصر اصلی تشکیل، تثبیت و تحکیم نظام هستند، ملاک این پژوهش، ارزیابی پایبندی نمایندگان و رؤسای

جمهور به مفاد سوگند خویش، از منظر مردم است. به صورت مشخص، سنجش میزان اجرای مفاد سوگندنامه نمایندگان مجلس شورای اسلامی و رؤسای جمهور جمهوری اسلامی ایران در طول سی سال گذشته به شرح زیر می‌باشد:

۱. میزان موفقیت نمایندگان مجلس شورای اسلامی در اجرای سوگندنامه خویش؛
۲. میزان موفقیت رؤسای جمهور در اجرای سوگندنامه خویش.

۲-۱. یافته‌های پژوهش

برای دستیابی به اهداف پژوهش، پرسش‌های زیر مطرح شد:

۱. از نظر مردم میزان موفقیت نمایندگان مجلس شورای اسلامی در اجرای سوگندنامه خویش در پاسداری از اسلام، نگهبانی از انقلاب اسلامی، دفاع از قانون اساسی، حفظ حقوق ملت و...، در مدت سی سال گذشته چقدر است؟
۲. از نظر مردم میزان موفقیت رؤسای جمهور در اجرای سوگندنامه خویش در ترویج دین و اخلاق، خدمت به مردم، حراست از مرزها، استقلال و اعتدالی کشور و...، در مدت سی سال گذشته چقدر است؟

۳-۱. روش پژوهش

از آنجا که هدف پژوهش حاضر دستیابی به نظرات مردم و به عبارتی دیگر نظرسنجی از مردم درباره میزان اجرای مفاد سوگندنامه نمایندگان مجلس و رؤسای جمهور است، از روش پیمایشی با رویکرد توصیفی استفاده شده است. روش گردآوری اطلاعات، مصاحبه حضوری بود و پرسشنامه بدون با مراجعه پرسشگران آموزش دیده به محله‌ها و میادین شهر با سؤال از پاسخگویان، تکمیل شد. چون ماهیت پژوهش مزبور، سیاسی بود و امکان داشت که ترس از افشای هویت پاسخگو، منجر به سوگیری در پاسخ‌ها شود، از شیوه حضور در محل تردد عمومی افراد استفاده شد تا سوگیری‌ها به حداقل ممکن، تقلیل یابد. روش نمونه‌گیری در این پژوهش، نمونه‌گیری تصادفی است. به این صورت که شهر قزوین به ۳۰ منطقه تقسیم شد و پرسشگران در هر منطقه، در میادین یا محل‌های پر رفت و آمد استقرار یافتند و به صورت کاملاً تصادفی با افراد ۱۸ سال به بالای در

حال رفت و آمد در آن محل، مصاحبه انجام دادند. داده‌ها به وسیله رایانه و با نرم افزار SPSS پردازش شد. یافته‌ها و اطلاعات بر مبنای درصدگیری، اجرای آزمون‌های آماری و رسم جدول و نمودار، توصیف و تجزیه و تحلیل گردید.

۴-۱. جامعه آماری و نمونه

برای محقق شدن این پژوهش، شهر قزوین انتخاب شد؛ اجرای آن نیز از تاریخ ۱۳۸۷/۵/۳ الی ۱۳۸۷/۰۵/۱۰ صورت پذیرفت. مهم‌ترین دلیل انتخاب شهر قزوین برای مطالعه، به لحاظ دسترسی و اشتغال محقق در این شهر بود. از سوی دیگر، به دلایل مختلف از جمله نزدیکی شهر قزوین به مرکز کشور، وجود و فعالیت گروه‌ها و دسته‌های مختلف سیاسی، ارتباط موصلاتی شهر قزوین با چند استان کشور، مهاجرپذیری و حضور قومیت‌ها و زبان‌های گوناگون اعم از فارس، ترک، گیلک، کرد، لر، تات و ... است که نظرسنجی از مردم این شهر تا حدودی، انعکاس نظرات دیگر شهرها نیز می‌باشد و شاید بتوان نظرات مردم شهر قزوین را به جمعیت بیشتری تعمیم داد. نظر به این که افراد ۱۸ سال به بالا می‌توانند در انتخابات و همه‌پرسی‌ها شرکت نمایند، جامعه آماری پژوهش حاضر، افراد ۱۸ سال و بالاتر ساکن شهر قزوین هستند. حجم نمونه پژوهش، بر اساس فرمول نمونه‌گیری کوکران، ۴۰۰ نفر است.

۲. سوگندنامه نمایندگان مجلس شورای اسلامی

پیش از آن که به مفاد سوگندنامه نمایندگان مجلس شورای اسلامی پرداخته شود، ضرورت دارد به این نکته اشاره شود که طبق اصل ۷۱ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مجلس شورای اسلامی حق وضع قانون در عموم مسایل را دارد. در ضمن، مجلس بر اساس اصل ۷۶ قانون اساسی، حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را نیز دارا می‌باشد. طبق اصل ۸۴ قانون اساسی، هر نماینده در برابر تمام ملت مسئول است. با عنایت به اهمیت جایگاه مجلس و مسئولیت نمایندگان مجلس، آشکار است که نمایندگان مجلس با ادای سوگند، چه رسالت عظیمی را عهد-ه‌دار می‌شوند.

متن قسم‌نامه نمایندگان مجلس که به آن سوگند یاد می‌کنند و آن را امضاء می‌نمایند، طبق اصل ۶۷ قانون اساسی، به شرح زیر است:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

من در برابر قرآن مجید، به خدای قادر متعال سوگند یاد می‌کنم و با تکیه بر شرف انسانی خویش تعهد می‌نمایم که پاسدار حریم اسلام و نگاهبان دستاوردهای انقلاب اسلامی ملت ایران و مبانی جمهوری اسلامی باشم، ودیعه‌ای را که ملت به ما سپرده به عنوان امینی عادل، پاسداری کنم و در انجام وظایف وکالت، امانت و تقوی را رعایت نمایم و همواره به استقلال و اعتلای کشور و حفظ حقوق ملت و خدمت به مردم، پایبند باشم، از قانون اساسی دفاع کنم و در گفته‌ها و نوشته‌ها و اظهارنظرها، استقلال کشور و آزادی مردم و تأمین مصالح آنها را مد نظر داشته باشم.

در ادامه اصل ۶۷ آمده است:

نمایندگان اقلیت‌های دینی این سوگند را با ذکر کتاب آسمانی خود یاد خواهند کرد. نمایندگان که در جلسه نخست، شرکت ندارند باید در اولین جلسه‌ای که حضور پیدا می‌کنند، مراسم سوگند را به جای آورند.

ارزیابی مردم از عملکرد نمایندگان مجلس

از مردم قزوین سؤال شد: طبق اصل ۶۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، نمایندگان مجلس سوگند یاد می‌کنند که به موارد مندرج در سوگندنامه متعهد باشند. شما عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی را در سی سال گذشته چگونه ارزیابی می‌نمایید؟

جدول ۱: نظر مردم درباره میزان اجرای سوگندنامه نمایندگان مجلس شورای اسلامی در ۳۰ سال گذشته

عنوان	خیلی زیاد		زیاد		کم		خیلی کم		اصلاً		نمی دانم یا بی جواب		جمع	
	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد
پاسداری از اسلام	۲۳	۵۸	۱۴۰	۳۵	۱۵۵	۳۸,۸	۵۴	۱۳,۵	۲۸	۷	۰	۰	۴۰۰	۱۰۰
نگهبانی از انقلاب اسلامی	۴۱	۱۰,۳	۱۶۷	۴۱,۸	۱۱۳	۲۸,۳	۵۵	۱۳,۸	۲۲	۵,۵	۲	۶	۴۰۰	۱۰۰
دفاع از قانون اساسی	۱۹	۴,۸	۱۳۲	۳۳	۱۳۹	۳۴,۸	۷۶	۱۹	۲۸	۷,۰	۶	۱,۵	۴۰۰	۱۰۰
حفظ حقوق ملت	۱۳	۳,۳	۴۸	۱۲	۱۲۷	۳۱,۸	۱۱۴	۲۸,۵	۹۷	۲۴,۳	۱	۰,۳	۴۰۰	۱۰۰
تأمین مصالح مردم	۴	۱	۳۷	۹,۳	۱۴۶	۳۶,۵	۱۲۱	۳۰,۳	۹۱	۲۲,۸	۱	۰,۳	۴۰۰	۱۰۰
خدمت به ملت	۱۰	۲,۵	۵۱	۱۲,۸	۱۴۳	۳۵,۸	۱۰۹	۲۷,۳	۸۶	۲۱,۵	۱	۰,۳	۴۰۰	۱۰۰
پایبندی به استقلال و اعتلای کشور	۳۱	۷,۸	۱۵۲	۳۸	۱۱۹	۲۹,۸	۵۷	۱۴,۳	۳۸	۹,۵	۳	۰,۸	۴۰۰	۱۰۰
رعایت امانت و تقوا در انجام وظایف	۱۰	۲,۵	۸۳	۲۰,۸	۱۶۲	۴۰,۵	۷۱	۱۷,۸	۷۲	۱۸	۲	۰,۶	۴۰۰	۱۰۰

نتایج جدول (۱) به این شرح است:

۶۰ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی را در پاسداری از اسلام «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۴۰ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نمودند.

۵۲ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی را در نگهداری از انقلاب اسلامی «زیاد و خیلی زیاد» و ۴۸ درصد «اصلاً، کم یا خیلی کم» ارزیابی نمودند.

۶۱ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی را در دفاع از قانون اساسی «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۳۹ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نمودند.

۸۵ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی را در حفظ حقوق ملت «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۱۵ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نمودند.

۹۰ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی را در تأمین مصالح مردم «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۱۰ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نمودند.

۸۴ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی را در خدمت به ملت «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۱۶ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نمودند.

۵۴ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی را در پایداری به استقلال و اعتدالی کشور «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۴۶ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نمودند.

۷۷ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی را در رعایت امانت و تقوا در انجام وظایف «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۲۳ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نمودند.

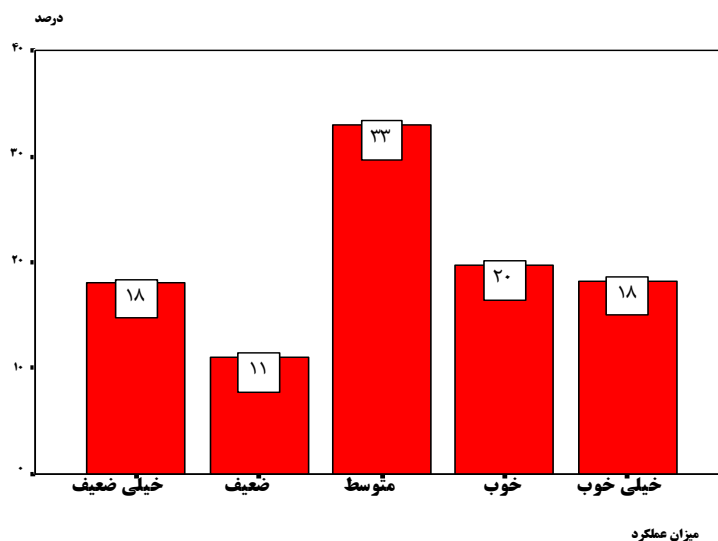
جدول ۲: میانگین و انحراف استاندارد عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی

انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	
۶,۲۷۸	۲۲,۷۱	۴۰۰	عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی

با توجه به نتایج جدول فوق، میزان عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی در ۳۰ سال گذشته از دیدگاه مردم چنین است:

جدول ۳: عملکرد کلی نمایندگان مجلس شورای اسلامی

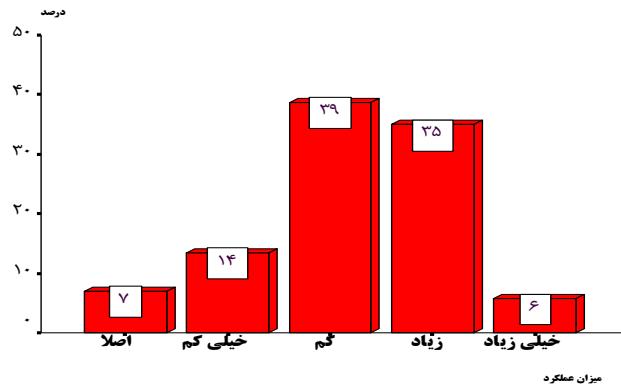
میزان عملکرد	تعداد	درصد
خیلی ضعیف	۷۲	۱۸
ضعیف	۴۴	۱۱
متوسط	۱۳۲	۳۳
خوب	۷۹	۲۰
خیلی خوب	۷۳	۱۸
جمع	۴۰۰	۱۰۰

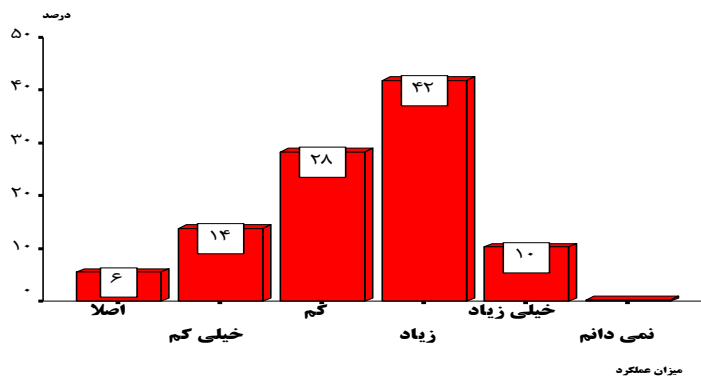
نمودار ۱: عملکرد کلی نمایندگان مجلس شورای اسلامی

۳۸ درصد پاسخگویان، عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی را در ۳۰ سال گذشته «خوب و خیلی خوب»، ۳۳ درصد «متوسط» و ۲۹ درصد «ضعیف و خیلی ضعیف» ارزیابی کردند.

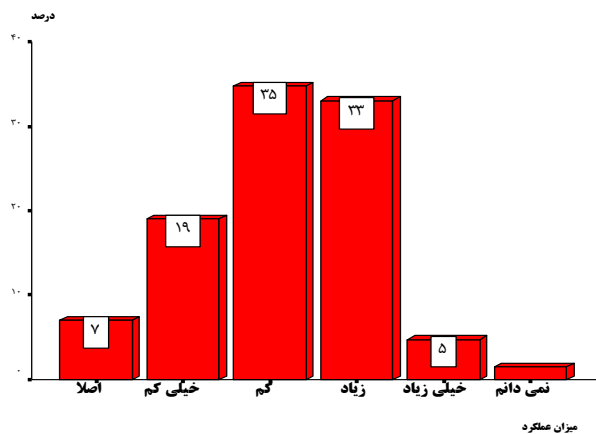
۴ نمایندگان مجلس و رؤسای جمهور در تراز ارزش‌های انقلاب اسلامی مندرج در سوگندنامه

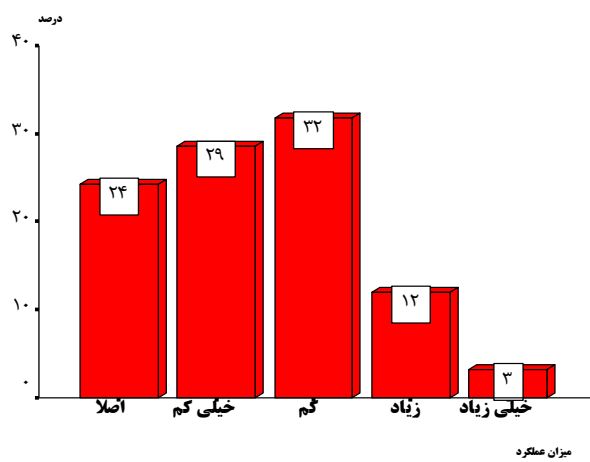
نمودار ۲: عملکرد نمایندگان مجلس در پاسداری از اسلام

نمودار ۳: عملکرد نمایندگان مجلس در نگهبانی از انقلاب اسلامی

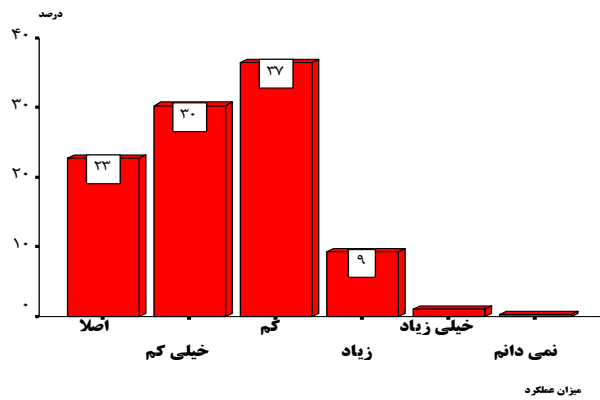

نمودار ۴: عملکرد نمایندگان مجلس در دفاع از قانون اساسی

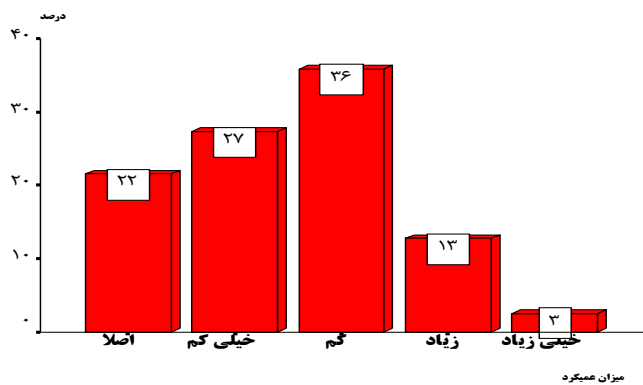

نمودار ۵: عملکرد نمایندگان مجلس در حفظ حقوق ملت

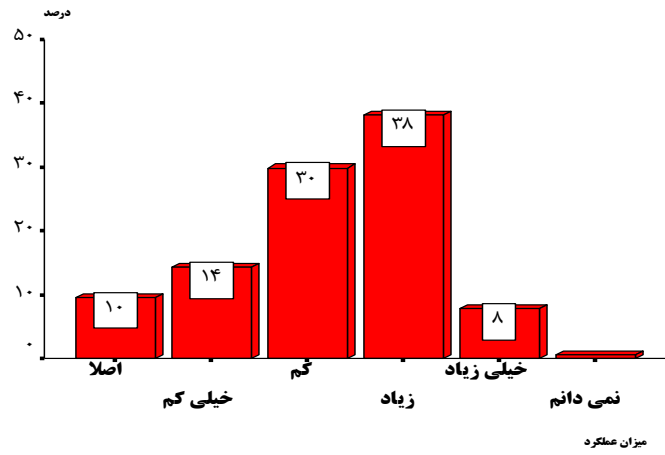
۱- نمایندگان مجلس و رؤسای جمهور در تراز ارزش‌های انقلاب اسلامی مندرج در سوگندنامه

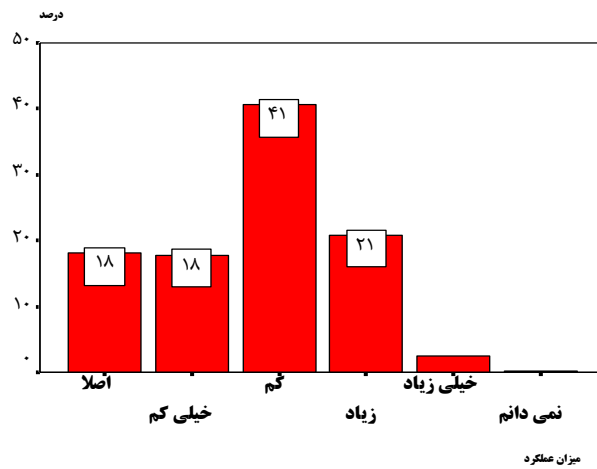
نمودار ۶: عملکرد نمایندگان مجلس در تأمین مصالح مردم

نمودار ۷: عملکرد نمایندگان مجلس در خدمت به ملت

نمودار ۸: عملکرد نمایندگان مجلس در پایبندی به استقلال و اعتدالی کشور

نمودار ۹: عملکرد نمایندگان مجلس در رعایت امانت و تقوا در انجام وظایف

۳. سوگندنامه رئیس‌جمهور

در اهمیت مقام رئیس‌جمهور در نظام جمهوری اسلامی ایران آشکار است که طبق اصل ۱۱۳ قانون اساسی، رئیس‌جمهور پس از مقام رهبری، عالی‌ترین مقام رسمی کشور است و مسئولیت اجرای قانون اساسی و ریاست قوه مجریه را جز در امور مربوط به رهبری، بر عهده دارد. در ضمن، مطابق اصل ۱۲۶ قانون اساسی، رئیس‌جمهور مسئولیت امور برنامه و بودجه و امور اداری و استخدامی کشور را بر عهده دارد. رئیس‌جمهور مطابق اصل ۱۲۲ قانون اساسی در حدود اختیارات و وظایف، در برابر ملت، رهبر و مجلس شورای اسلامی مسئول است.

متن سوگندنامه رئیس‌جمهور که در جلسه ویژه، آن را قرائت و امضا می‌کند و با این سوگند، رسالت بزرگی را عهده‌دار می‌شود، طبق اصل ۱۲۱ قانون اساسی به شرح زیر است:

بسم الله الرحمن الرحيم

من به عنوان رئیس‌جمهور در پیشگاه قرآن کریم و در برابر ملت ایران به خداوند قادر متعال سوگند یاد می‌کنم که پاسدار مذهب رسمی و نظام جمهوری اسلامی و قانون اساسی کشور باشم و همه استعداد و صلاحیت خویش را در راه ایفای مسئولیت‌هایی که بر عهده گرفته‌ام به کار گیرم و خود را وقف خدمت به مردم و اعتلای کشور، ترویج دین و اخلاق، پشتیبانی از حق و گسترش عدالت سازم و از هر گونه خودکامگی بپرهیزم و از آزادی و حرمت اشخاص و حقوقی که قانون اساسی برای ملت شناخته است، حمایت کنم. در حراست از مرزها و استقلال سیاسی و اقتصادی و فرهنگی کشور از هیچ اقدامی دریغ نورزم و با استعانت از خداوند و پیروی از پیامبر اسلام و ائمه اطهار علیهم السلام، قدرتی را که ملت به عنوان امانتی مقدس به من سپرده است، همچون امینی پارسا و فداکار، نگهدار باشم و آن را به منتخب ملت پس از خود بسپارم.

ارزیابی مردم از عملکرد رؤسای جمهوری

از مردم قزوین پرسش شد: طبق اصل ۱۲۱ قانون اساسی، رئیس‌جمهور سوگند یاد می‌کند که در زمینه‌های مندرج در سوگندنامه بکوشد. ارزیابی خود را درباره اجرای مفاد سوگندنامه توسط رؤسای جمهوری در قریب سی سال گذشته بیان نمایید.

پاسخ‌های مردم به شرح جدول‌ها و نمودارهای زیر است:

جدول ۴: نظر مردم درباره میزان اجرای سوگندنامه رؤسای جمهور در ۳۰ سال گذشته

عنوان	خیلی زیاد		زیاد		کم		خیلی کم		اصلاً		نمی‌دانم یا بی‌جواب		جمع	
	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد
پاسداری از مذهب، نظام و قانون اساسی	۵۴	۱۳۵	۱۷۰	۴۲۵	۱۰۶	۲۶۵	۴۶	۱۱۵	۲۲	۵۵	۲	۰٫۵	۴۰۰	۱۰۰
انجام مسئولیت‌ها و محوله و اجرای قانون اساسی	۲۴	۶	۱۰۷	۲۶۸	۱۶۵	۴۱۳	۷۳	۱۸۳	۲۸	۷	۳	۰٫۸	۴۰۰	۱۰۰
حراست از مرزها و استقلال و اعتلای کشور	۶۸	۱۷	۱۷۹	۴۴۸	۹۴	۲۳۵	۳۹	۹۸	۱۶	۴	۴	۱٫۱	۴۰۰	۱۰۰
ترویج دین و اخلاق	۵۲	۱۳	۱۵۶	۳۹	۱۱۱	۲۷۸	۵۳	۱۳۳	۲۴	۶	۴	۱	۴۰۰	۱۰۰
پشتیبانی از حق و گسترش عدالت	۲۸	۷	۹۶	۲۴	۱۳۱	۳۳۸	۹۱	۲۲۸	۴۹	۱۲۳	۵	۱٫۳	۴۰۰	۱۰۰
حمایت از حقوق ملت طبق قانون اساسی مانند آزادی و حرمت اشخاص	۲۸	۷	۹۵	۲۳۸	۱۲۴	۳۱	۹۶	۲۴	۵۵	۱۳۸	۲	۰٫۵	۴۰۰	۱۰۰
خدمت به مردم	۳۶	۹	۶۹	۱۷۳	۱۱۳	۲۸۳	۸۶	۲۱۵	۹۴	۲۳٫۵	۲	۰٫۵	۴۰۰	۱۰۰

نتایج جدول (۴) به این شرح است:

- ۵۶ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد رؤسای جمهور را در پاسداری از مذهب، نظام و قانون اساسی «زیاد و خیلی زیاد» و ۴۴ درصد «اصلاً، کم یا خیلی کم» ارزیابی نمودند.
- ۶۶ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد رؤسای جمهور را در انجام مسئولیت‌های محوله و اجرای قانون اساسی «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۳۳ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نمودند (۱٪ پاسخ ندادند).
- ۶۲ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد رؤسای جمهور را در حراست از مرزها و استقلال و اعتدالی کشور «زیاد و خیلی زیاد» و ۳۷ درصد «اصلاً، کم یا خیلی کم» ارزیابی نمودند (۱٪ پاسخ ندادند).
- ۵۲ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد رؤسای جمهور را در ترویج دین و اخلاق «زیاد و خیلی زیاد» و ۴۷ درصد «اصلاً، کم یا خیلی کم» ارزیابی نمودند (۱٪ پاسخ ندادند).
- ۶۸ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد رؤسای جمهور را در پشتیبانی از حق و گسترش عدالت «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۳۱ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نمودند (۱٪ پاسخ ندادند).
- ۶۹ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد رؤسای جمهور را در حمایت از حقوق ملت طبق قانون اساسی مانند آزادی و حرمت اشخاص «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۳۱ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نمودند.
- ۷۴ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد رؤسای جمهور را در خدمت به مردم «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۲۶ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نمودند.

جدول ۵: میانگین و انحراف استاندارد عملکرد رؤسای جمهور

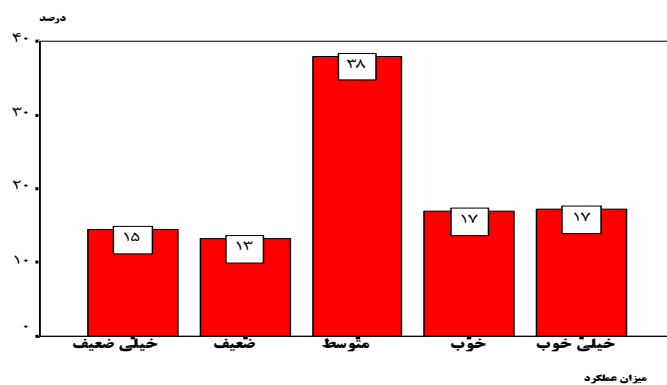
انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	
۶,۰۲۳	۲۱,۸۲	۴۰۰	عملکرد رؤسای جمهور

با توجه به نتایج جدول فوق، میزان عملکرد رؤسای جمهور در ۳۰ سال گذشته از دیدگاه مردم

چنین است:

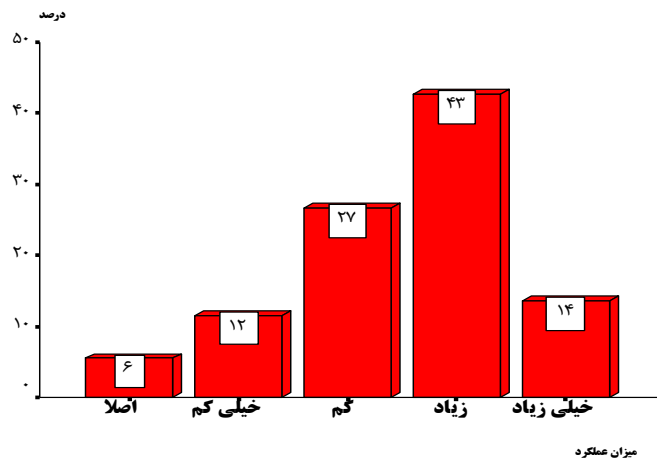
جدول ۶: عملکرد کلی رؤسای جمهور

میزان عملکرد	تعداد	درصد
خیلی ضعیف	۵۸	۱۴,۵
ضعیف	۵۳	۱۳
متوسط	۱۵۲	۳۸
خوب	۶۸	۱۷
خیلی خوب	۶۹	۱۷
جمع	۴۰۰	۱۰۰

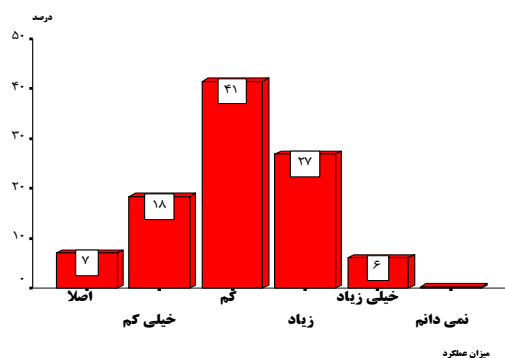

نمودار ۱۰: عملکرد کلی رؤسای جمهور

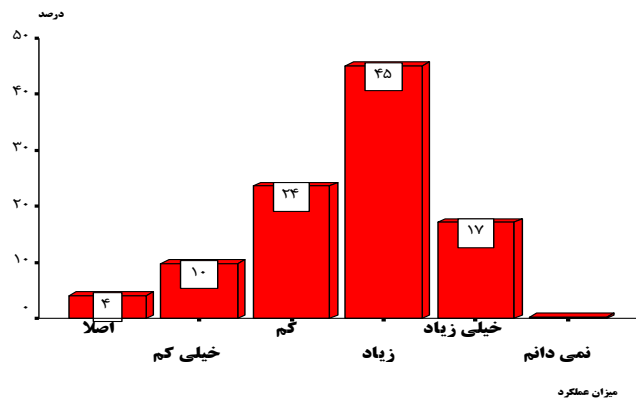
۳۸ درصد پاسخگویان، عملکرد رؤسای جمهور را در ۳۰ سال گذشته «متوسط»، ۳۴ درصد «خوب و خیلی خوب» و ۲۸ درصد «ضعیف و خیلی ضعیف» ارزیابی نمودند.

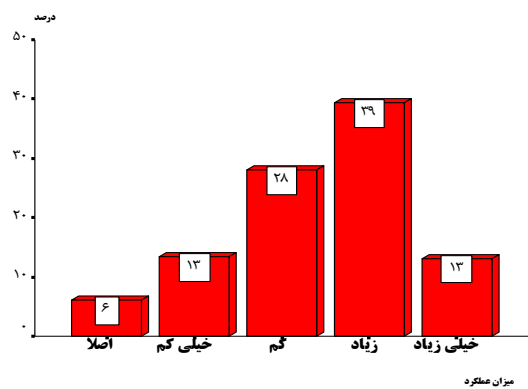
نمودار ۱۱: عملکرد رؤسای جمهور در پاسداری از مذهب، نظام و قانون اساسی

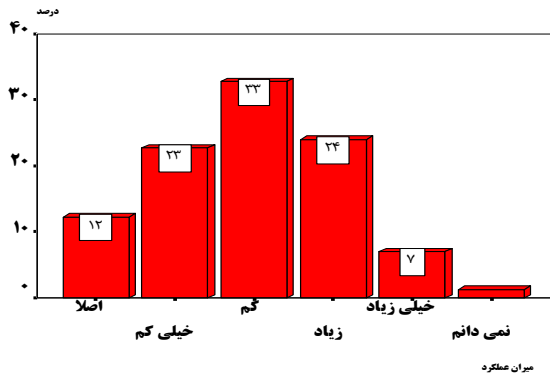
نمودار ۱۲: عملکرد رؤسای جمهور در انجام مسئولیت‌های محوله و اجرای قانون اساسی

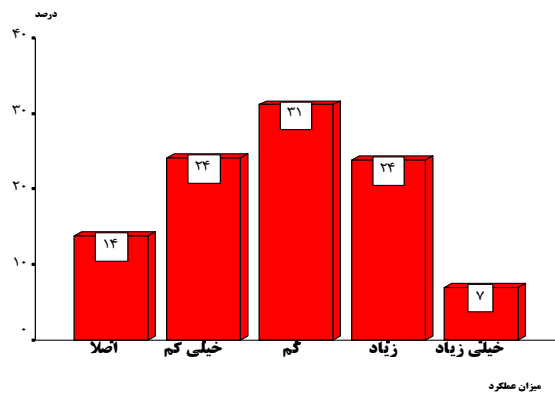
نمودار ۱۳: عملکرد رؤسای جمهور در حراست از مرزها و استقلال و اعتلای کشور

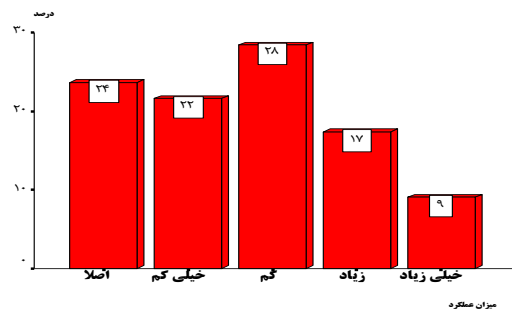
نمودار ۱۴: عملکرد رؤسای جمهور در ترویج دین و اخلاق

نمودار ۱۵: عملکرد رؤسای جمهور در پشتیبانی از حق و گسترش عدالت

نمودار ۱۶: عملکرد رؤسای جمهور در حمایت از حقوق ملت مانند آزادی و حرمت اشخاص

نمودار ۱۷: عملکرد رؤسای جمهور در خدمت به مردم

۴. آزمون‌های آماری

۴-۱. تأثیر جنسیت بر پاسخ

در آزمون زیر با استفاده از آزمون تی مستقل، به این سؤال پاسخ داده شده است که آیا بین پاسخ زنان و مردان به سؤال‌های عملکرد نمایندگان مجلس و رؤسای جمهور، تفاوت معنی‌دار مشاهده می‌شود یا خیر؟

جدول ۷: تأثیر جنسیت بر پاسخ

تی تست برای تفاوت بین میانگین‌ها					تست لون برای برابری واریانس‌ها		
انحراف از استاندارد	تفاوت میانگین‌ها	سطح معنی‌داری	درجه آزادی	مقدار تی	سطح معنی‌داری	درجه آزادی	
.132	-.23	.089	398	-1.705	.553	.353	عملکرد نمایندگان مجلس
.132	-.23	.089	393.494	-1.705			
.121	-.52	.000	390.173	-4.295			
.125	-.19	.140	398	-1.481	.006	7.596	عملکرد رؤسای جمهور
.124	-.19	.137	397.996	-1.490			
.111	.15	.174	397.647	1.363			

طبق جدول (۷) بین پاسخ مردان و زنان، تفاوت معنی‌داری مشاهده نمی‌شود.

۴-۲. تأثیر سن بر پاسخ

در آزمون زیر با استفاده از روش آماری تحلیل واریانس^۱، به این سؤال پاسخ داده می‌شود که آیا بین پاسخ گروه‌های مختلف سنی به سؤال‌های عملکرد نمایندگان مجلس و رؤسای جمهور، تفاوت معنی‌دار مشاهده می‌شود یا خیر؟

جدول ۸: تأثیر سن بر پاسخ

سطح معنی‌داری	درجه آزادی	
.261	4	عملکرد نمایندگان مجلس
	395	
	399	
	394	
	398	
	395	
.772	4	عملکرد رؤسای جمهور
	395	
	399	
	395	
	399	

مطابق جدول (۸) بین پاسخ گروه‌های مختلف سنی، تفاوت معنی‌داری نیست.

۴-۳. تأثیر تحصیل بر پاسخ

در آزمون زیر با روش آماری تحلیل واریانس، به این سؤال پاسخ داده شد که آیا بین پاسخ گروه‌های مختلف تحصیلی به سؤال‌های عملکرد نمایندگان مجلس و رؤسای جمهور، تفاوت معنی‌دار مشاهده می‌شود یا خیر؟

جدول ۹: تأثیر میزان تحصیلات بر پاسخ‌ها

سطح معنی‌داری	درجه آزادی	
.118	7	عملکرد نمایندگان مجلس
	391	
	398	
.079	7	عملکرد رؤسای جمهور
	391	
	398	
	391	
	398	

۱. Anova

بر اساس جدول (۹) بین پاسخ گروه‌های مختلف تحصیلی، تفاوت معنی‌داری نیست.

۴-۴. تأثیر شغل بر پاسخ

در آزمون زیر با استفاده از روش آماری تحلیل واریانس، به این سؤال پاسخ داده شد که آیا بین پاسخ گروه‌های مختلف شغلی به سؤال‌های عملکرد نمایندگان مجلس و رؤسای جمهور، تفاوت معنی‌دار مشاهده می‌شود یا خیر؟

جدول ۱۰: تأثیر شغل بر پاسخ

سطح معنی‌داری	درجه آزادی	
.488	7	عملکرد نمایندگان مجلس
	391	
	398	
	391	
	398	
.156	7	عملکرد رؤسای جمهور
	391	
	398	
	391	
	398	

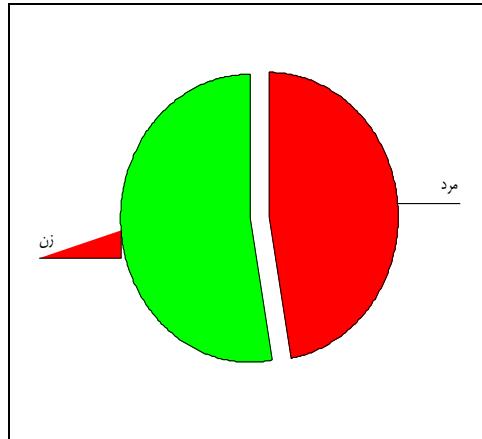
در جدول (۱۰) بین پاسخ گروه‌های مختلف شغلی، تفاوت معنی‌داری مشاهده نمی‌شود.

۵. سیمای پاسخگویان

توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب سن، جنس، تحصیل و شغل در جداول و نمودارهای زیر آمده است.

جدول ۱۱: توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب جنس

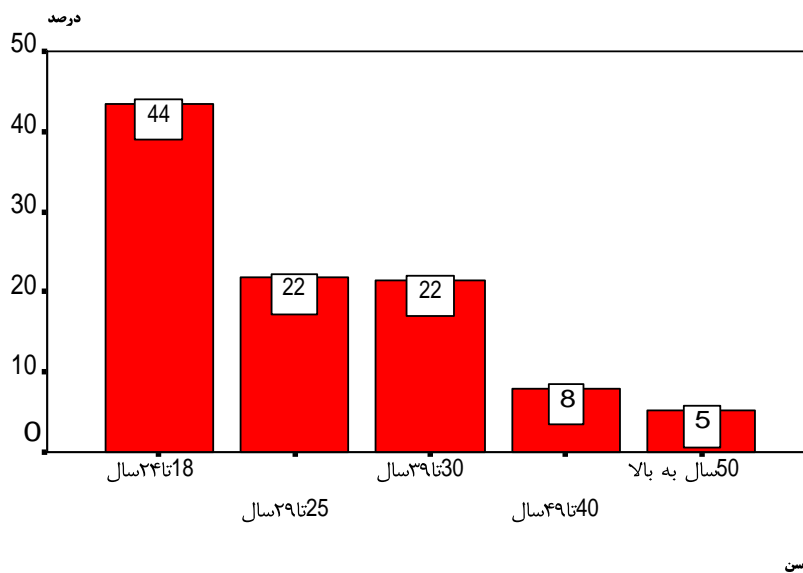
جنس	فراوانی	درصد فراوانی
مرد	۱۸۹	۴۷
زن	۲۱۱	۵۳
جمع	۴۰۰	۱۰۰

نمودار ۱۸: توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب جنس

جدول ۱۲: توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب سن

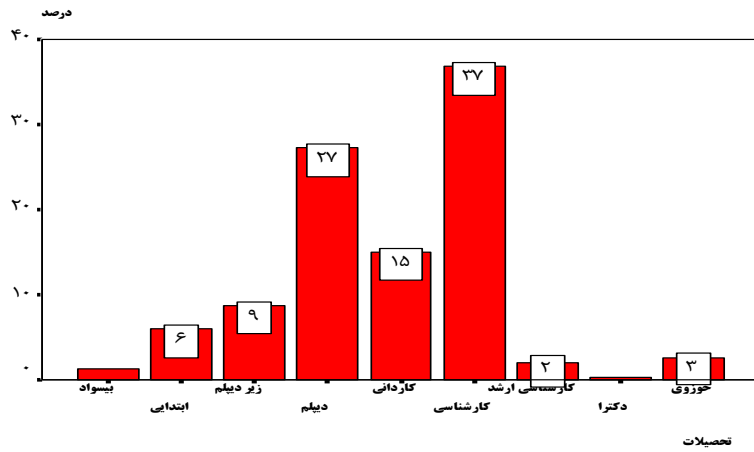
سن	فراوانی	درصد فراوانی
۱۸-۲۴ سال	۱۷۴	۴۳,۵
۲۵-۲۹ سال	۸۷	۲۱,۸
۳۰-۳۹ سال	۸۶	۲۱,۵
۴۰-۴۹ سال	۳۲	۸
۵۰ سال و بالاتر	۲۱	۵,۳
جمع	۴۰۰	۱۰۰

نمودار ۱۹: توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب سن

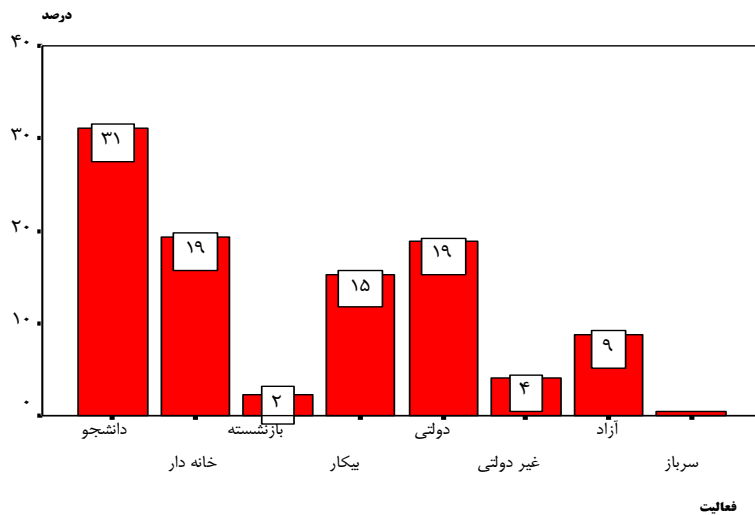
جدول ۱۳: توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب میزان تحصیل

میزان تحصیلات	فراوانی	درصد فراوانی
بی سواد	۵	۱,۳
ابتدایی	۲۴	۶
زیر دیپلم	۲۵	۸,۸
دیپلم	۱۰۹	۲۷,۳
کاردانی	۶۰	۱۵
کارشناسی	۱۴۷	۳۶,۸
کارشناسی ارشد	۸	۲
دکتر	۱	۰,۳
حوزوی	۱۰	۲,۵
بی جواب	۱	۰,۳
جمع	۴۰۰	۱۰۰

نمودار ۲۰: توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب میزان تحصیل
 جدول ۱۴: توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب وضعیت اشتغال

درصد فراوانی	فراوانی	شغل
۳۱	۱۲۴	دانشجو
۱۹,۳	۷۷	خانه‌دار
۲,۳	۹	بازنشسته
۱۵,۳	۶۱	بی‌کار
۱۸,۸	۷۵	دولتی
۴	۱۶	غیردولتی
۸,۸	۳۵	آزاد
۰,۵	۲	سرباز
۰,۳	۱	بی‌جواب
۱۰۰	۴۰۰	جمع

نمودار ۲۱: توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب وضعیت اشتغال

۶. نتیجه

به طور کلی، پاسخگویان میزان اجرای سوگندنامه نمایندگان مجلس و رؤسای جمهور را نزدیک ۳۰ سال گذشته ۳۶ درصد «خوب و خیلی خوب»، ۳۵/۵ درصد «متوسط» و ۲۸/۵ درصد «ضعیف و خیلی ضعیف» ارزیابی کرده‌اند.

۳۸ درصد پاسخگویان، عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی و ۳۴ درصد آن‌ها عملکرد رؤسای جمهور را در حد «خوب و خیلی خوب» ارزیابی کرده‌اند.

۲۹ درصد پاسخگویان، عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی و ۲۸ درصد آن‌ها عملکرد رؤسای جمهور را در حد «ضعیف و خیلی ضعیف» ارزیابی کرده‌اند.

ارزیابی اجرای سوگندنامه نمایندگان مجلس شورای اسلامی ایران

◀ ۳۸ درصد پاسخگویان، میزان اجرای سوگندنامه نمایندگان مجلس شورای اسلامی را در قریب ۳۰ سال گذشته «خوب و خیلی خوب»، ۳۳ درصد «متوسط» و ۲۹ درصد «ضعیف و خیلی ضعیف» ارزیابی کرده‌اند.

- ◀ ۹۰ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی را در تأمین مصالح مردم «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۱۰ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نموده‌اند.
- ◀ ۸۵ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی را در حفظ حقوق ملت «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۱۵ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نموده‌اند.
- ◀ ۸۴ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی را در خدمت به ملت «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۱۶ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نموده‌اند.
- ◀ ۷۷ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی را در رعایت امانت و تقوا در انجام وظایف «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۲۳ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نموده‌اند.
- ◀ ۶۱ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی را در دفاع از قانون اساسی «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۳۹ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نموده‌اند.
- ◀ ۶۰ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی را در پاسداری از اسلام «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۴۰ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نموده‌اند.
- ◀ ۵۴ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی را در پایبندی به استقلال و اعتدالی کشور «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۴۶ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نموده‌اند.
- ◀ ۴۸ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی را در نگهبانی از انقلاب اسلامی «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۵۲ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نموده‌اند.

ارزیابی اجرای سوگندنامه رؤسای جمهور جمهوری اسلامی ایران

- ◀ ۳۸ درصد پاسخگویان، میزان اجرای سوگندنامه رؤسای جمهور جمهوری اسلامی ایران را در قریب ۳۰ سال گذشته «متوسط»، ۳۴ درصد «خوب و خیلی خوب» و ۲۸ درصد «ضعیف و خیلی ضعیف» ارزیابی نموده‌اند.
- ◀ ۷۴ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد رؤسای جمهور را در خدمت به مردم «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۲۶ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نموده‌اند.
- ◀ ۶۹ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد رؤسای جمهور را در حمایت از حقوق ملت مانند آزادی و حرمت اشخاص «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۳۱ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نموده‌اند.
- ◀ ۶۸ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد رؤسای جمهور را در پشتیبانی از حق و گسترش عدالت «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۳۱ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نموده‌اند (۱٪ پاسخ نداده‌اند).
- ◀ ۶۶ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد رؤسای جمهور را در انجام مسئولیت‌های محوله و اجرای قانون اساسی «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۳۳ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نموده‌اند (۱٪ پاسخ نداده‌اند).
- ◀ ۴۷ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد رؤسای جمهور را در ترویج دین و اخلاق «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۵۲ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نموده‌اند (۱٪ پاسخ نداده‌اند).
- ◀ ۴۴ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد رؤسای جمهور را در پاسداری از مذهب، نظام و قانون اساسی «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۵۶ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نموده‌اند.
- ◀ ۳۷ درصد پاسخگویان، میزان عملکرد رؤسای جمهور را در حراست از مرزها و استقلال و اعتلای کشور «اصلاً، کم یا خیلی کم» و ۶۲ درصد «زیاد و خیلی زیاد» ارزیابی نموده‌اند (۱٪ پاسخ نداده‌اند).